

جۇڭگونىڭ سەييارىسى ئايدىن ئايغا ئۆزگىرىپ تۇرىۋاتقان چاغدا، ئاينىڭ يىقىلىش ۋاقتىدا، ئاينىڭ ئاستىدىكى يەرتۈزۈك ئورمان ئورمانلىرىدىن تەركىب تاپقان بىر قىسىم ئۆسۈملۈكلەر بىلەن ئورمانلىنىشقا باشلىغان.

جۇڭگونىڭ ۋدىن ساياساتى دۈنيە جۇزىندە ەڭ جاقسى

□ خىجىڭ اۋدانى حارمودون قالاشعى مەشىتىنىڭ يىمامى نۇرعۇن وشۇر

چاقىندا امەرىكا پارلامەنتى قاۋىم پا۔ لاتاسى ايتىلمىس شىنجىياڭعا ساياتىن ”زاڭ جوبا“ ماقولداپ، جۇڭگو شىنجىياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىنا جالا جاۋىپ، جۇڭگونىڭ لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ جانە ۇشقارلىقتى الاستاۋ قۇلشىنىسن ورشەلەنە قارالدى، بۇل جونىدە مەن توتەنشە نىزاعا بۇلىمىپ، قاتاڭ قارسلىق بىلدىرەمەن. وتكەن ۋىر مەزگىلدە، زورلىقتى ۋدىن جەلەۋىن كوتەرىپ، شىنجىياڭدا ۋبۇلدىرۇ ارەكەتىن ورشەلەنە جۇرگە۔ زىپ، سان مىڭ زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك دەلولارىن (وقىىعا) تۇدىرىپ، قالىڭ بەيكۇنا بۇقارانىڭ جانىن جۇدا ەتتى، جارالادى، مال – مۇلك شىعنى ەسەپسىز.

بۇگىنگى تاڭدا، شىنجىياڭ حاۋىپسىز بولدى، ۋار ۇلت بۇقاراسى باقتىى، تىنىش، باردام تۇرمىس كەشىرۇدە، امەرىكاداعى كەيىر ساياساتپازدارى اق پەن قارائى شا۔ تاستىرىپ، شىندىقتى ويدان قۇراستىرىپ، بەيىپىل سوبىلەدى. مەنىڭ ”سەندەردىڭ وتىركىتى شىنداي، اقساقتى تىڭداي سوق۔ قىاندارىڭدى ۇجداندارنىڭ كوتەرە مە؟ دەپ سۇراۋ سالەم كەلەدى، سەندەر قالايى سان – ساققا جۇگىرتسەڭدەر دە شىندىقتى بۇركەي الهاپسىڭدار. سەندەرگە ايتارم، ۋبىزىڭ جۇڭگونىڭ ۋدىن ساياسا۔ تى دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ جاقسى ۋدىن ساياساتى. شىنجىياڭدا پارتىيا مەن ۇكەمەت ۋبىزىڭدى ۋدىنى قايراتكەرلەرمىزگە جانە دىنگە سەنەتىن بۇقارانىڭ ۋوندىرىس، تۇر۔ مىسنا ەرەكشە كوڭىل بولەدى، وسى ۇلى

ەتۇ شارىنا ۇيلەسەتىن دىنگە سەنەتىن بۇ۔ قارا تاى ەڭ تومەنگى تۇرمىستى قامتاما۔ سىز ەتۇ ساياساتىنان يىڭىلىكتەندى. مەن كوپتەگەن ۋدىن سالاسىنداعى قايراتكەرلەر۔ مەن بىرگە كاسپىتك شەبەرلىككە تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىعنا بارىپ ەكسكۇرسىيالادىم، مەنىڭ كورگەنىم امەرىكا ساياساتپازدارنىڭ ايتقانمەن بۇكىلدەي ەكى باسقا، تارىبە۔ لەنۇشلەر تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىعىندا مەملەكەتتە ۋىر تۇتاس قولدانلاتىن ۋىتىل – جازۇدى، زاڭ بىلمەدىرىن، كاسپىتك شە۔ بەرلىكتى ۇيرەنەدى. ۋبىزىڭ قىستامىمىزدا تارىبەلەۋ – باۋلۇ ورتالىعىنان وقۇ تاۋىس۔ قان تارىبەلەنۇشلەر دە بار، ولار مەملە۔ كەتتە ۋىر تۇتاس قولدانلاتىن ۋىتىلدى بۇرىنعىسىنان جاقسى سويلەپ قانا قال۔ جاستان، تاىى باعىمىشلىق، تىگىنىشلىك سىياقتى شەبەرلىكتەردى ۇيرەندى، ولاردىڭ ارالارىنداعى كەيىرەۋى زاۋودتا جۇمسقا تۇردى، كەيىرەۋى ۋوز الدارىنا ۋسان سالونىن اشتى، تاىى كەيىرەۋەلرى اسحانا اشتى، تۇرمىستارى بارعان سايبىن جاقسارۇدا.

شىندىقتا تالاس جۇرمەيدى. شىنجىياڭ وتە كوركەم ۋارى وتە جاراسمىدى. ۋبىز۔ دىڭ خىجىڭداي بايىنبۇلاق كوركەم جەر، كورىكتى خىجىڭ توڭىرەكتىڭ ۋتورت بۇ۔ رىشىنان كەلگەن دوستاردىڭ قوناق بولۇىن قارسى الادى ۋارى شەتەلدىك دوستاردىڭ مەنىڭ مەكەنىم حارمودون قا۔ لاشىعنا كەلىپ قوناق بولپ، شىنايى شىنجىياڭدى سەزىنۇىن قارسى الادى، وسەك – اياڭ تويتارىبسىز – اق توزا جو۔ نەلەدى.

قىزمەت تۇراقتى ، تۇرمىس الاڭسىز بولدى

نان، جوعارى مەكتەپتەردەن وقۇ تاۋىسقان وقۇش۔ لاردىڭ جۇمىستانۇىن، شارۋاشلىق قۇرۇىن جەبەۋ جوسپارى، نەگىزگى ساتىدا جەنلۇ جوسپارى سىپا۔ تىلاردى اقتارىپ، جۇمىستانۇعا قىزمەت وتەۋدى ورسىتەتىپ، جوعارى مەكتەپتەردەن وقۇ تاۋىسقان سۇدەننتەردىڭ جۇمىستانۇىن، شارۋاشلىق قۇرۇىن كوپ ۋتۇرلى ارىنادان، كوپ ۋتۇرلى فورمادان پايد۔ دالانىپ جۇزەگە اسىرغان؛ ەندى ۋبىر جاعىمان، جۇمىستانۇى قىين ادامدارعا ”ۋبىردىك بىرگە“ كو۔ مەكتەسۇ مەن ”بىردە – ۋبىر ادامى كاسپىتەنبەگەن وتباسلارنىڭ جاعدايىن 24 ساتااتا يكەمدى اداقتاۋ“ قىزمەت مەحازىمىن اقتارىپ، ”بىر ادامعا ۋبىر شارا قولدانۇ“عا تاباندى بولپ، ساياساتلىك، جۇمىس ورنىنىڭ جانە قىزمەت وتەۋدىڭ تىياناقتاندىرلۇىنا كەپىلدىك ەتكەن.

”جالپى جاققان العاندا، شىنجىياڭدا قوعام ور۔ نىقتىلىغىنىڭ پايداسى ۇزدىكىسىز جارنىققا شىعىپ، جۇمىستانۇدى ورنىقتىرۇ جانە گەڭجەيتۇ ۋشىن بەرىك نەگىز قالادى. رايونىمىزدا جۇمىستانۇ جاع۔ داىى ورنىقتىلىق بارسىندا جوعاردىلاپ، جۇمىستانۇ كولەمى ۋتۇرتسى كەڭەيىپ، نەگىزگى جۇمىستانۇ كورسەتكىشىندەگى جىلدىق نىسانا، مىندەتتەردى مەرزىمىنەن بۇرىن ورنىداپ، اناعۇرلىم جوعارى ساپالى جانە اناعۇرلىم جاپپاي جۇمىستانۇدى جۇزە۔ گە اسىرۇدى ىلگەرلەتتى“، – دەدى ما جىيانۇىن.

جۇمىستاندىرۇ ساياساتى جان – جاقتى كۇش قوستى

”توبىمىزدا قازىر 108 مىڭ قىزمەتكەر بار، تەك قوعامدىق قامىسزداندىرۇ اقسىنىڭ ازايۇنىنا ساي، ۋبىر جىلدا ادام كۇشى شىعىمىنان 85 مىللىيون 180 مىڭ يۇان ۇنەمدەۋىگە بولادى“، – دەدى شىنجىياڭ كۇاڭخۇى توبى ادام كۇشى بايلىعى ورنىد۔ باسار باس بايقلاۋشىسى سۇن لىجۇىن تىلىشگە. جۇمىستاندىرۇدى ورنىقتىرۇ ساياساتىنىڭ قول۔

چاقىندا خاباردان امەرىكا پارالا۔ مەنىتى قاۋىم پالاتاسىنىڭ ايتىلمىس شىنجىياڭعا ساياتىن ”زاڭ جوبا“ ماقولدا۔ عاندىنن ۋبىلىپ، توتەنشە نىزالاندىم! ۋبىزىڭ شىنجىياڭ قازىر سونشاما جاقسى، ۋار ۇلت بۇقاراسى وسىنشاما الاڭسىز، جاراسمىدى تۇرمىس كەشىرىپ وتىرسا دا امەرىكاداعى كەيىىر ساياسات۔ پىازدار وتىرىكتى شىنداي، اقساقتى تىڭداي سوعىپ، سۇرقىيالىقەن سوقتى۔ ەىپ، جالا جاۋىپ، قارالادى. امەرىكا۔ نىڭ شىنجىياڭعا ساياتىن ”زاڭ جوبا“ ما۔ قۇلداغاندىعىنا باتىل قارسى تۇرامىن جانە قاتاڭ نارازىلىق بىلدىرەمەن.

وتكەن ۋىر مەزگىلدە، شىنجىياڭدا ”ۋش ۋتۇرلى كۇش“ توتەنشە قۇتىرد۔ نىپ، سان مىڭ زورلىقتى كۇش، لاڭ۔ كەستىك دەلولارىن (وقىىعا) تۇدىرىپ، ۋار ۇلت خالىقىنىڭ باس اماندىعى مەن مال – مۇلك حاۋىپسىزدىگىنە زور قاتەر ۋتوندىرىپ، نەگىزگى ادامدىق ۇقىقتى ۋتىر دارەجەدە اياق استى ەتتى. سوڭعى جىلداردان بەرى، لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ شارالارى ار۔ قىلى شىنجىياڭدا وراسان زور وزگىرىس۔ تەىر تۇىلدى. توڭىرەگەمدەگى كوپتە۔ گەن جاستار ۇكەپتەنىڭ كوڭىل بولۇند۔ دە، قولداۋىندا، كوهمگىندە دەرىبەسى جۇمىستاندى، شارۋاشلىق قۇردى، تۇ۔ راقتى ەكونوميكالىق كىرىسى بار ۋىل – قىستاق وتباسلارنىڭ قاتارى بارعان سايبىن مولايىپ، بانىكەدە اقساشسى بولدى، ۋتىپتى دە كوپ ادامدار اۋتو۔ كولوك ساتىپ الدى. ۋىلداستار دشەر

اس، كېەر كېمەنەن تارىقپادى، تۇرعىن ۋبىى قامتاماسىز ەتىلدى، ۋرۇ كور۔ سەتكەندە ەمدەۋ قامىسزداندىرۇىنان يىگىلىكتەندى، پەرزەنتتەرى تەگىن وق۔ دى، تۇرمىس، شىنىندا، كۇنىمەن – كۇنگە جاقسارا ۋتۇستى. بىرنەشە كۇنىنىڭ الدىندا كورىشم بالاسىنىڭ يىپىل بالاباقشاعا كىرگەندىگىن، وقۇ اقسىى تۇگەلدەي كەشىرىم ەتىلگەندىگىن، ۋار كۇنى قۇاتتى تاغام ازىرلەنىپ، بالانىڭ جاقسى تاماقتانىپ، جاقسى ۇيرەنىىپ جاقاتقاندىعىن، اتا – انانىڭ الاڭسىز بولپ، كىرىس تابۇعا اناعۇرلىم كوپ ۋاقىت شىققاندىعىن، بۇدان كەيىنگى تۇرمىستارنىڭ ۋتىپتى دە جاقسى بولا۔ تىندىعىنا تولىق سەنىمدە ەكەندىگىن ايتتى.

قازىر شىنجىياڭنىڭ ۋىل – قىستاق۔ تارىنىدا بۇرىنقى تام ۇيلەر بەيقۇت ۇيگە وزگەردى، لاي جولداز اسفالت جولداز۔ عا وزگەردى، شارۋالار توقتاۋ سۇ شىۋدەن قۇبىر سۇىن نشەتىن، سىرتقا شىققاندا ەسەك ارىباعا وتىرۇدان لەكىتروسىيىكلگە، جەڭىل ۋتونوكولكىكە وتىرانىن بولدى. قازىر شىنجىياڭ حاۋىپ۔ سىز، ورنىقتى بولپ، جۇرتنىڭ قالىتاسى قامىيىدى، ەكونوميكا دا اناعۇرلىم گۇل۔ دەندى، ىشكى ولكەلەردەن شىنجىياڭعا قارجى قوسۇعا، ساياحاتتاۋعا كەلەتند۔ ەردىنىڭ قاتارى دا بارعان سايبىن مولايىدى. مۇنىڭ ۋبارىن ”ۋش ۋتۇرلى كۇش“ بەرگەنگى جوق، امەرىكانىڭ ايتىل۔ مىس شىنجىياڭعا ساياتىن ”زاڭ جوبا“ سى بەرگەنگى جوق، قايتا پارتىيا مەن ۇك۔

جەت بىزگە سىلاپ وتىر! امەرىكاداعى كەيىىر ساياساتپازداردىڭ كوتەرگەن ايتىلمىس ”ادامدىق ۇقىقى“ تەك سىلتاۋ عانا، ادامگەرشلىگى بار، پارىق۔ تاۋ قۇاتنىا يە ادامدار بۇعان استە ال۔ دانبايىدى.

وتانىشل ۋدىنى قايراتكەر رەتىند۔ دە، مەن پارتيانىڭ باسشىلىغىن باتىل قولدايىمىن، ۇيغۇر ۇلتىن قامتىغان شىنجىياڭ۔ داعى ۋار ۇلت بۇقاراسىنىڭ مەن سىياقتى پارتيانىڭ باعىت – ساياساتتارىن باتىل قولداپ، پارتياعا العىسى ايتىپ، پارتيانىڭ سوزىنە قۇلاق اسپ، پارتياعا ىلەسىپ، قاي – قاشان دا ”ۋش ۋتۇرلى كۇش“كە قارسى كۇرەس جۇرگىزىپ، وتانىنىڭ تۇتاستىعىن، قوعام ورنىقتىلىغىن جانە ۇلتىتار نىتىماعىن باتىل قورعاپ، ۇڭاي – وسپاق قولعا كەلپەگەن ورنىقتى، دامىد۔ عان اسا تاماشا جاعدايدى جانە ۇمىتكە تولى تاماشا تۇرمىستى بارىنشا قورعايد۔ تىندىعىنا جانە قاستەرلەيتىندىگىنە سەنە۔ مىن. سوڭىندا مەن مىنانى ايتقىم كەلە۔ دى: شىنجىياڭدا ادامدىق ۇقىقى ويداعىد۔ داي قامتاماسىز ەتىلدى مە، الدە جوق با؟ ۋدىنى سەنىم ەرىكىندىگى ساياساتى جاقسى ما، الدە جامان با؟ بۇعان جات ادامنىڭ ايتقانىى ەسەپ ەمەس، قايتا شىنجىياڭداعى ۋار ۇلت خالىقىنىڭ وزدەرد۔ نىڭ ايتقانى ەسەپ، شىنجىياڭنىڭ جارا۔ سەمىدلىغىن، ورنىقتىلىغىن، دامۇىن بۇل۔ دىرۇۋگە ۇرنىغان ۋرقانداي قاسكۇنەم۔ دىك اتاۋىلىنىڭ ۋبارى سىكە اسپايدى ۋارى مۇلەدم سىكە اسپايدى!

ۋرۋىيە

ئىلىم – تەخنىكىلىق شەكىتى سەرئىكتەستىگىنىڭ ورنىد۔ باسار باس ەڭگەرۋىشىسى لىۋ حاى تىلىشىگە بىلاي دەدى: قازىر سەرىكتەستىگىمىزنىڭ زاكازى تولىق، قىزمەتكەر قابىلداۋ سەرىپىنىن ۇزدىكىسىز كۇشەيتۇد۔ مىز كەرەك، شاراك قالااشىعىندا وسى تەكىتىس قىس۔ تاقتا قۇرىلعان ەڭبەك شوغىر لانغان زاۋودتان تور۔ تەۋى بار، بۇلار 1500دەن ارتىق قىستاق تۇرعىنىن جۇمىستاندىرىپ وتىر.

ۋبىر ادام جۇمىستانسا، بۇكىل وتباسى كەدەي۔ لمىكتەن ارىلادى. ۋتونومىيالى رايوننىڭ جۇمىستاند۔ دىردىۋدى الدىمەن ويلاسۇ ساياساتىنىڭ قولداۋىندا، قازىر وڭتۇستىك شىنجىياڭداعى كەدەي وتباسلارىند۔ داعى ەڭبەككۇشتەردەن سول جەردىڭ وزىندە، جاقىن ماڭدا جۇمىستانۇ، ۋوڭىر اتناپ باسقا كاسىپ سالاسىنا ويىسىپ جۇمىستانۇ سىياقتى كوپ ۋتۇرلى ارىنادان پايدالانىپ جۇمىستانىپ كىرىسىن ارتتىرعان۔ دار بارغان سايبىن كوبەيدى. ۋتونومىيالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزدان۔ دىرۇ مەڭگەرىمەسىنىڭ ساناعىنا قاراعاندا، يىپىل ال۔ دىڭغىسى 11 ايدا وڭتۇستىك شىنجىياڭداعى 22 ۋتىر كەدەي ۋدانىداعى ارخىۋ تۇرغىزىلىپ، كارتچىكالاند۔ دىرىلغان كەدەي وتباسلارىنداعى ەڭبەككۇشتەر۔ دەن 75 مىڭ 933 ادامدى باسقا كاسىپ سالاسىنا ۇيىمىدى تۇردە ويىستىرىپ جۇمىستاندىرعان، بىيىلىى نىسانا، مىندەتتىڭ %189.8ى ورنىدىالغان.

”جۇمىستانۇ ورنىن ورنىقتىرۇ، شەبەرلىكتى ورنىقتىرۇ، مامىلىنى ورنىقتىرۇ سىياقتى جاقىتارداعى قىزمەتتەردى ۇزدىكىسىز ويداعىداي ىستەپ، ارخىۋ تۇرغىزىلىپ، كارتچىكالاندىرىلغان وتباسلارىنداعى اناعۇرلىم كوپ ەڭبەككۇشتى باسقا كاسىپ سالاسىنا ويىستىرىپ جۇمىستاندىرۇ ارقىلى كەدەيلىكىتەن ارىلتۇدى سەنىمگە يە ەتىپ، كىرىستى ارتتىرۇدان ۋمىت بايقانپ، تۇرمىستى بارغان سايبىن جاقسارتا۔ مىز“، – دەدى ۋتونومىيالى رايوندىق ادام كۇشى بايلىعى جانە قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۇ مەڭگەر۔ مەسى شارۋا جۇمىسكەرلەر باسقارماسىنىڭ باستىعى لى خۇڭ – ۋ.